

Onderwerp

VNG inbreng voorhang Besluit Kwaliteitsborging voor het bouwen (34.453)

Datum

12 mei 2020

Aan de commissieleden Binnenlandse Zaken van de Eerste en Tweede Kamer,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft op 21 april 2020 het Ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen (34.453) naar uw beide Kamers gestuurd. Het gaat om de voorhang van het Besluit wat afloopt op 26 mei 2020.

Wij willen u dringend verzoeken de minister te manen het besluit aan te passen voordat naar de Koning en de Raad van State gaat.

Wij hebben samen met onze leden, de Vereniging Bouw en Woningtoezicht Nederland (VBWT.NL), de veiligheidsregio's verzameld in Brandweer NL en de gezamenlijke Omgevingsdiensten Nederland verenigd in OD.NL het ontwerpbesluit en de toelichting beoordeeld op onder meer op het proces en de uitvoerbaarheid. Ons oordeel is niet positief.

Wij ondersteunen het streven naar een stelsel waarin de bouwregelgeving beter wordt nageleefd dan in de huidige situatie het geval is. Daarbij hebben wij echter grote zorgen over de manier waarop de minister dit wil bereiken. Er zijn zorgen over de uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en betaalbaarheid van de verdere uitwerking van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb) in het ontwerpbesluit en de toelichting. Snelheid lijkt voor zorgvuldigheid te gaan.

Onuitvoerbare rol voor het bevoegd gezag

Door het wegvallen van de tot nu toe gebruikelijke informatiepositie wordt het voor het bevoegd gezag in het nieuwe stelsel onmogelijk zijn handhavende rol uit te oefenen. Immers, om te kunnen interveniëren moet het bevoegd gezag zelf kunnen waarnemen en beoordelen waar het mis gaat. Blindvaren op wat een derde partij (kwaliteitsborger) meldt waargenomen te hebben, kan praktisch en juridisch niet. Zonder kennis van de onderliggende uitgangspunten, zoals tekeningen en berekeningen, is toezicht houden op de naleving tijdens de bouw vrijwel niet mogelijk.

Wij constateren dat in het ontwerpbesluit sinds 2017 niet de aanpassingen zijn doorgevoerd die men zou verwachten na het aannemen door de Tweede Kamer van de amendementen De Vries nr. 16 (gewenste risicobeoordeling door bevoegd gezag) en nr.17 (dossier overleggen aan bevoegd gezag), daarbovenop het sluiten van een bestuursakkoord tussen de minister en de VNG en tot slot de aangenomen motie-Koerhuis over het adequaat verwerken van dit bestuursakkoord in de regelgeving. Daarmee blijft de rol van het bevoegd gezag onuitvoerbaar.

De hoofdelementen van de regeling van het toezicht door het bevoegd gezag, de "risicobeoordeling" ten behoeve van het bevoegd gezag en "dossier bevoegd gezag" keren als zodanig niet terug in het ontwerpbesluit. De begrippen staan er wel in, maar de juridische betekenis ervan verandert ten opzichte van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Dit gaat ten koste van de bevoegdheden van de gemeente als toezichthouder.

Er ontbreken cruciale zaken in het ontwerpbesluit en de toelichting. De rol van het bevoegd gezag kan niet goed worden ingevuld bij:

- a) ontbreken van de mogelijkheid tot het opleggen van info- en stopmomenten;
- b) ontbreken van gegevens bij de melding;
- c) ontbreken van de melding start bouw 2 dagen voor aanvang;
- d) ontbreken van het toezicht op bouwtechnische eisen uit het omgevingsplan;
- e) het uitvoeren van herstelwerk zonder melding aan het bevoegd gezag;
- f) ontbreken van gegevens bij gereedmelding bouwwerk.

Meer informatie vindt u in de bijlage onder 1.

Financiële impact en risico's gemeenten

Het besluit om bouwwerken in gevolgklasse 1 vergunningvrij te maken onder de Omgevingswet is nieuw en was niet het uitgangspunt bij het opstellen van eerdergenoemd bestuursakkoord. Binnen de context van het bestuursakkoord konden de bij amendement geïntroduceerde elementen 'risicobeoordeling' en 'dossier bevoegd gezag' uit leges van de vergunning voor de bouwactiviteit gefinancierd worden. Door het nu omzetten van deze vergunningplicht naar een melding vallen nog meer leges weg dan was voorzien. Het bestuursakkoord stelt dat de kosten van de implementatie van het stelsel zullen conform de art 2 Financiële Verhoudingswet door de Rijksoverheid worden gedragen.

Overige zorgen

Daarnaast zijn er overige zaken, die ook van belang zijn. Denk dan aan:

- a) wijze waarop dit (verzamel)ontwerpbesluit en toelichting in elkaar zitten kijkend naar de Omgevingswet; onlogisch is waarom het Bouwbesluit aangepast wordt;
- b) het reduceren van de rol van de Veiligheidsregio's/Brandweer voor gevolgklasse 1;
- c) het ontbreken van een heldere afbakening van bouwwerken onder gevolgklasse 1;
- d) onvoldoende onafhankelijkheid van de kwaliteitsborger;
- e) verwarring in de toelichting over monumenten.

Voor meer informatie, zie bijlage onder 2.

Verzoek

Wij vragen u vast te houden aan de toezegging van de minister op 23 april 2019 aan de Eerste Kamer om de uitleg van de amendementen en de verdere uitwerking daarvan zo veel als mogelijk ondubbelzinnig vast te leggen in de lagere regelgeving. Dit garandeert draagvlak en regelt de praktische uitvoerbaarheid. Ook vragen wij uw aandacht voor de financiële impact en risico's voor gemeenten.